

A1998-18 08.10.98

Konkurranseloven § 3-10 - Avtale mellom Telenor Privat AS og Henholdsvis AL Norsk Bolibyggelags Landsforbund, Oslo Bolig og Sparelag/Ungdommens Selvbyggerlag

Sammendrag:

Konkurransetilsynet har etter en samlet vurdering bestemt seg for ikke å gripe inn mot de samarbeidsavtaler Telenor Privat AS har inngått med henholdsvis AL Norsk Boligbyggelags Landsforbund (NBBL) og Oslo Bolig og Sparelag (OBOS) / Ungdommens Selvbyggerlag (USBL). Avtalene gir beboerne i det enkelte borettslag tilbud om å inngå avtale med Telenor om rabatterte tjenester og produkter. Det har vært tungtveiende for Konkurransetilsynet at det har skjedd flere markedsmessige og regulatoriske endringer etter at tilsynet 3. juni 1998 varslet om et mulig inngrep mot avtalene. Tilsynet vurderer å følge opp avgjørelsen med en vurdering av forholdet mellom samtrafikkpriser og Telenors internpriser, sett i sammenheng med rabattnivået i avtalene

Konkurransetilsynet viser til sitt varsel av 3. juni 1998 om mulig inngrep mot avtaler mellom Telenor Privat AS (Telenor) og henholdsvis Norges Boligbyggelags Landsforbund (NBBL) og Oslo Bolig og Sparelag (OBOS)/Ungdommens Selvbyggerlag (USBL) (avtalene), til Telenors merknader av 19. juni 1998 og til annen kommunikasjon i saken.

Inngrepsvarselet ble samtidig sendt ut på høring til en del aktører i telemarkedet og til aktuelle offentlige myndigheter.

Telenor og NBBL har 28. august 1998 inngått en avtale om tilbud om hjemme-PC til NBBLs medlemmer. Konkurransetilsynet ble i brev av 10. september 1998 anmodet om å gripe inn mot denne avtalen av Janco Multicom. For ordens skyld opplyses det at tilsynet vil behandle denne anmodningen uavhengig av saken ellers.

Avtalene

Telenor har inngått samarbeidsavtaler om teletjenester og teleprodukter med NBBL og OBOS/USBL. Avtalene er med få unntak likelydende. Avtalene gir beboerne i det enkelte borettslag tilbud om å inngå avtale med Telenor om rabatterte tjenester og produkter. Det enkelte borettslag står fritt til å vurdere om det vil inngå avtale med Telenor, men vilkåret er at 90 % av beboerne i det enkelte borettslag slutter seg til avtalen. Beboere som slutter seg til avtalen frasier seg muligheten til å benytte andre av Telenors rabattordninger.

De beboere som slutter seg til avtalen oppnår rabatt på samtaler som beskrevet i avtalenes vedlegg 2. Det gis to typer rabatter på trafikk: Det gis vederlagsfritt trafikk per måned for inntil kr 15,- for lokaltrafikk og kr. 35,- totalt for fjern-, utenlands- og mobilterminert trafikk til Telenor Mobil (heretter kalt vederlagsfri trafikk). Det gis ytterligere rabatt knyttet til totalt trafikkforbruk over kr 4 000,- (heretter kalt volumrabatt).

Avtalene løper i utgangspunktet i 3 år. Telenor og NBBL har imidlertid adgang til årlig reforhandling av avtalen, og kan si opp avtalen med seks måneders varsel dersom reforhandlingene ikke fører frem. Avtalen mellom Telenor og OBOS/USBL kan reforhandles hvert halvår og kan sies opp med tre måneders varsel.

Forholdet til konkurranseloven

Konkurranseloven § 3-10 gir tilsynet hjemmel til å gripe inn mot vilkår, avtaler og handlinger dersom tilsynet finner at disse har til formål, virkning eller er egnet til å begrense konkurransen i strid med lovens formål om effektiv bruk av samfunnets ressurser. Vilkår, avtaler og handlinger som er i strid med formålet om effektiv ressursbruk kan blant annet være forhold som kan opprettholde eller styrke en dominerende stilling i et marked ved hjelp av konkurransehemmende metoder. Et eventuelt inngrep kan gå ut på å nedlegge forbud eller å gi påbud, samt å gi tillatelse på vilkår.

Synspunkter på avtalene

Tele2 ba i brev av 13. februar 1998 Konkurransetilsynet, på bakgrunn av en artikkel i Aftenposten, om å granske avtalen. Det heter i brevet: *"Basert på de begrensede opplysningene som følger av artikkelen er vi imidlertid av den oppfatning at det her kan stilles spørsmål ved om ikke avtalen representerer konkurranseskadelig adferd i henhold til konkurranselovens § 3-10."*

Tele2 hevdet videre: *"En fast rabatt på kr 50,- pr mnd, eller kr 600,- pr år tilsvarer en rabatt på ca. 35 % på abonnementsprisen. En slik volumuavhengig rabatt må betegnes som en rabatt på abonnementsavgiften. Abonnementet er ikke utsatt for konkurranse i dag, siden nye operatører ikke har adgang til aksessnettet (kopperledningene)."*

Telenor beskriver avtalen innledningsvis i brev av 25. mars 1998. Telenor hevder at grunnlaget for å kunne yte rabatter er bl.a. den omkostningsbesparelsen som ligger i at boligbyggelag, som større bedrifter, er storkunder. Det heter videre i merknadene: *"Rabattenes størrelse er således en funksjon av totalt trafikkvolum, men også av forventet reduksjon av salgs- og markedsføringskostnader ved at borettslag slutter seg til avtalen, og besparelser knyttet til redusert kredittrisiko ved at NBBL og OBOS/USBL stiller garanti for fastavgiften."*

Selskapet opplyser at bakgrunnen for avtalen er at borettslagene har visst å utnytte sin stilling som en av de mest konkurranseutsatte kundegruppene i dette markedet ved aktivt å gå ut i markedet og etterspørre tilbud fra operatører. Telenor hevder at selskapet med inngåelsen av avtalene forsøker å tilby et konkurransedyktig tilbud til en svært konkurranseutsatt kundegruppe innefor de rammer posisjonen som dominerende markedsaktør setter. Andre konkurransedyktige løsninger er blant annet hussentraler med ferdigprogrammerte prefiks terminaler. Telenor hevdet videre at flere borettslag trolig ville velge slike tilbud fra andre leverandører.

Telenor har også bemerkninger til Tele 2s brev, og hevder at det ikke er ikke riktig som Tele2 påstår at avtalen krever eksklusivitet til Telenor. Avtalene har ikke som formål å begrense konkurransen i telemarkedet, men er tvert imot et naturlig resultat av den eksisterende konkurranse på markedet og bidrar til rimeligere teletjenester for brukerne. Det vises til at avtalene kan reforhandles. Selskapet argumenterer også for at den vederlagsfrie trafikken ikke kan sees som en rabatt på abonnementsavgiften.

Konkurransetilsynets varsel om mulig inngrep av 3. juni 1998

Tilsynet varslet Telenor om mulig inngrep i brev av 3. juni 1998 og sendte dette varselet til avtalens andre parter samme dag. Videre ble varselet sendt på høring til en del aktører i telemarkedet og relevante offentlige myndigheter. Vi vil komme tilbake til høringsinstansenes merknader.

Tilsynet ga i det varslede inngrepet uttrykk for følgende vurderinger:

"Det relevante marked

For å beregne hvilken effekt en konkurransebegrensning vil ha er det nødvendig å ta stilling til hvilket marked som blir berørt. Det markedet som betraktes av Konkurransetilsynet kalles heretter det relevante markedet. Konkurransetilsynet legger til grunn at det er markedet for fastnett-telefoni til privatkunder som i denne saken er det relevante markedet.

Fastnett-telefonitjenester

Frem til 1. januar 1998 har Telenor AS hatt enerett på å tilby taletelefoni til private husholdninger i Norge. Den 1. januar 1998 ble denne tjenesten åpnet for konkurranse på det norske markedet. Blant annet på grunn av at Telenor AS har hatt et lovbestemt monopol på fastnett-telefoni i Norge er Telenors markedsandel i dette markedet fremdeles meget høy. De nye teleoperatører har fått relativt mange abonnenter, men det synes foreløpig som om trafikkvolumet ikke står i forhold til antallet nye abonnenter. Det er derfor uklart hvor stor andel av trafikkvolumet som er overtatt av de nye operatørene på taletelefoni, men det antas at disse andelene er relativt små.

Konkurransetilsynet vil ikke utelukke at det etter hvert kan bli aktuelt å dele opp det norske markedet for fast telefoni i flere relevante markeder. Dette fordi markedsmakten i fasttelefonimarkedet er nært knyttet til det å ha tilgang til sluttkunden. Så lenge det kun er én tilbyder som har tilgang til en kunde står tilbyderen i en monopolsituasjon overfor kunden. Per i dag er det kun Telenor som har et utbygd aksessnett for fasttelefonier. I hvilken grad de nye aktørene på telemarkedene vil lykkes med å ta markedsandeler fra Telenor avhenger blant annet av i hvilken grad de nye operatørene får tilgang til sluttkundene.

De nye operatørene kan i hovedsak skaffe seg aksess til sluttkundene på to måter. Den ene måten er å bygge ut et eget aksessnett (for eksempel via kabelnett, elektrisitetsnett

eller radiolinje). Hvor lønnsomt dette vil være vil blant annet avhenge av befolkningstettheten og hvordan husstandene er organisert. Hvis boformen er blokkbebyggelse i borettslag vil trolig kostnadene med å bygge opp et alternativt nett være mindre enn f.eks. ved spredt villabebyggelse. Kostnadene (per abonnent) ved å bygge ut aksessnett antas å være lavere i tett befolkede strøk enn i utkantstrøk. En kan derfor tenke seg en situasjon med konkurrerende aksessmuligheter i sentrale strøk og i spesielle typer bebyggelse, men at Telenor bevarer sitt de facto monopol i andre områder. I slike tilfelle kan det bli aktuelt å dele inn Norge i ulike geografiske markeder avhengig av konkurransesituasjonen i forskjellige regioner.

Den andre måten de nye teleaktørene kan skaffe seg aksess til slutt kunder på er gjennom å få tilgang til eksisterende infrastruktur. Telenor vil gjennom telereguleringen være pålagt å gi andre tilbydere av telefoni tilgang til kundene gjennom sitt aksessnett. I første omgang vil de nye tilbyderne kunne tilby originering av enkeltsamtaler for Telenors privatkunder gjennom en prefiks-løsning. Senest 1. januar 2000 vil også telemyndighetene etter hva tilsynet forstår pålegge Telenor en løsning med fast forvalg av annen operatør. Konkurransetilsynet ønsker også å vurdere om innføring av fast forvalg av operatør er et tiltak som kan gjennomføres tidligere enn dette og har i den forbindelse sendt ut en høring 6. mai d.å.

Samferdselsdepartementet (SD) har også varslet at det vil bli vurdert om Telenor skal pålegges å tilby lokalaksess (local loop) til sine konkurrenter. Denne vurderingen er foreløpig utsatt til høsten 1998.

Konkurransetilsynets vurderinger

Konkurransetilsynets utgangspunkt er at det med bakgrunn i den nåværende regulering og organisering av Telenor er viktig å sikre mest mulig effektiv utnyttelse av all infrastruktur på telemarkedet.

Konkurransetilsynet er av den oppfatning at Telenor er i besittelse av vesentlig markedsrett i markedet for fastnett-telefoni til privatkunder. Markedsmakten er ikke redusert i vesentlig grad som følge av overgangen fra en lovbestemt monopolstilling etter 1. januar 1998. Med bakgrunn i dette blir det derfor en sentral oppgave å hindre at Telenors kontroll over aksessnettet medfører at konkurransen på de delene av markedet hvor det er en viss grad av konkurranse begrenses ytterligere. Tilsynet stiller seg i utgangspunktet positivt til rabattkonkurranse, men dominerende aktører kan implementere rabattsystemer som begrenser konkurransen på lang sikt. Tilsynet mener rabattstrukturen i de inngåtte avtalene inneholder lojalitetskapende elementer, at rabatten ikke er kostnadsorientert, samt at bindingstiden kan sementere et konkurransemessig problem.

Kunder som slutter seg til avtalene med Telenor har som nevnt hver måned adgang til vederlagsfri trafikk for henholdsvis lokaltrafikk og fjern-, utenlands- og mobilterminert trafikk. For vanlige telefonikunder er det normalt vanskelig å holde seg orientert om hvor

mye en har ringt for av forskjellige typer trafikk. Dette innebærer at det vil være vanskelig for kunden å vite når en har ringt for totalt kr 35,- den aktuelle måneden i fjerntrafikk, utenlands- og mobilterminert trafikk til Telenor Mobil eller for kr 15,- pr måned for lokalsamtaler. Dette vil trolig føre til at flere kunder ringer for en større sum innen hver takstgruppe før kunden vurderer å benytte andre operatører. På denne måten kan avtalene bidra til at en større del av trafikken fra kunder innen NBBL/OBOS/USBL blir forbeholdt Telenor enn det som direkte følger av fribeholdet.

Telenors konkurrenter synes å ha den erfaringen at det å bruke prefiks i seg selv er et hinder for kundene. Det krever en tilvenning og er upraktisk. Hvis en antar at det å benytte prefiks krever en tilvenning, kan en argumentere for at den vederlagsfrie trafikken gjør at kunder som har inngått avtalen med Telenor i mindre grad vil benytte andre aktører som krever prefiks selv på den trafikken hvor det eventuelt lønner seg. Sondringen mellom samtaler med og uten prefiks, som den vederlagsfrie trafikken skaper, kan få denne virkningen.

Som nevnt vil telemyndighetene før 1. januar 2000, etter hva Konkurransetilsynet forstår, pålegge Telenor en løsning med mulighet for fast forvalg av annen operatør. Konkurransetilsynet vurderer også om det er mulig å gjennomføre dette før 1. januar 2000. Et slikt tiltak vil trolig gi liten effekt for denne kundegruppen, med den utformingen som rabattene har i disse avtalene. Hvis kunden i utgangspunktet ønsker å benytte andre operatører med fast forvalg for eksempel på trafikk utover lokaltrafikk, vil den vederlagsfrie trafikken gjøre at kunden må benytte prefiks til denne er brukt opp. Dette kan øke sannsynligheten for at kundene da velger å benytte Telenor som fast forvalg. En oppnår i så fall ikke fullt ut den konkurransefremmende virkningen av dette tiltaket som en kunne ønske.

Konkurransetilsynet kan videre ikke se at Telenor har forsøkt å relatere den vederlagsfrie trafikken til kostnadsbesparelser. Rabatten medfører som nevnt at kunden kan ringe for inntil kr 50,- pr måned uten å betale noe for dette, mens trafikk utover dette faktureres til ordinær pris. Etter Konkurransetilsynets oppfatning resulterer denne rabatten i ineffektivitet i strid med lovens formål. Konkurransetilsynet legger videre vekt på at Telenors konkurrenter, som må betale samtrafikkavgifter til Telenor for all trafikk, vanskelig kan tilby tilsvarende rabattkonsepter.

Slik volumrabatten er utformet (progressiv, men ikke kumulativ, rabatt på årlig trafikk over kr 4 000,-) kan ikke tilsynet se at denne rabatten har konkurransebegrensende virkning. Det er lettere å se at en slik volumbasert rabatt på trafikk kan være kostnadmessig begrunnet.

På noe sikt er avtalepartene NBBL og OBOS/USBL kundegrupper hvor Telenors konkurrenter kan tenkes danne egne aksessnett i samarbeid med kundegruppen. Disse kundene er godt samlet og det kan derfor være økonomi i å opprette egne linjer fram til disse. Telenors konkurrenter kan på den måten få privatkunder også på aksessnett.

Telenor argumenterer selv for at dette er en konkurranseutsatt gruppe. Når nå Telenor inngår 3-års-avtaler med disse innebærer det at denne muligheten delvis blokkeres for Telenors konkurrenter. Avtalene inneholder riktignok en klausul om reforhandling, men denne prosedyren er såpass tid-krevende at konkurrentene reelt sett trolig er forhindret fra å få til slike samarbeid med disse kundegruppene."

Samlet sett var Konkurransetilsynet på bakgrunn av argumentene ovenfor av den oppfatning at avtalene er egnet til å begrense konkurransen i strid med formålet i konkurranseloven § 1-1 om effektiv bruk av samfunnets ressurser. Det ble lagt spesielt vekt på de konkurransebegrensende virkningene av den vederlagsfrie trafikken samt på avtalenes varighet. Tilsynet varslet derfor inngrep mot avtalenes bestemmelser på disse punktene.

Høring

Det varslede vedtaket ble sendt på høring til en del aktører i telemarkedet og til aktuelle offentlige myndigheter. Tilsynet mottok uttalelser fra Telia Norge AS, Forbrukerombudet, Forbrukerrådet, Telenor, NBBL og OBOS. I det følgende gjengis sammendrag av disse uttalelsene.

Telenor

Telenor ga som nevnt merknader til Konkurransetilsynets varsel om inngrep i brev av 19. juni 1998. I forhold til tilsynets varsel om forbud mot avtalenes varighet tilbyr Telenor seg å endre denne. Etter selskapets skjønn er den reelle bindingstiden på henholdsvis et år og et halvt år, i og med at avtalen har bestemmelser som gjør det mulig for partene å tre ut av avtalen etter den tid. Telenor tilbyr å omformulere bindingstiden i avtalen i samsvar med dette.

Til varselet om inngrep mot den vederlagsfrie trafikken argumenterer Telenor for at det viktigste må være om det er mulig for de andre aktørene å konkurrere om NBBL som gruppe, ikke om det er mulig å konkurrere om den enkelte beboer. Selskapet kan heller ikke se at avtalen vanskeliggjør bruken av prefiks.

Konkurransetilsynet hevdet i sitt varsel at en ikke kan se at Telenor har forsøkt å relatere den vederlagsfrie trafikken til kostnadsbesparelser. Telenor mener det er besparelser knyttet til boligbyggelagene som gruppe. Telenor hevder at den vederlagsfrie trafikken må sees som en del av den totale rabatt som Telenor gir som "motytelse" for disse besparelsene selskapet oppnår gjennom avtalen. Selskapet gjentok videre at det var NBBL/OBOS som ønsket denne fordelingen av totalrabatten

NBBL

NBBL hevder innledningsvis: *"En inngripen fra Konkurransetilsynet i denne saken vil etter NBBLs vurdering innebære at boligsamvirket fratras den muligheten deregulering av telemarkedet åpner for og vil som sådan undergrave den reelle konkurranse som er etablert på dette området."*

NBBL hevder videre at det er nødvendig for forbrukerne å gå sammen for å styrke sin konkurranseposisjon og finner det uakseptabelt at tilsynet kun er interessert i konkurransen mellom bedrifter. For borettslagene vil et alternativ til avtalen være å installere hussentral. Det blir videre understreket at selv om avtalen en rammeavtale over 3 år er det en rekke muligheter til å komme seg ut av avtalen.

NBBL oppsummerer sitt standpunkt i 3 punkter:

1. Avtalen er ikke innelåsende fordi det er mulig å reservere seg eller gå ut av avtalen og avtalen er ikke til hinder for at beboerne som har sluttet seg til avtalen også kan bruke andre operatører.
2. Rabattene er kostnadsorienterte i og med at boligbyggelagene representerer en gruppe forbrukere som er billigere å betjene.
3. Avtalen gir rom for konkurranse om den enkelte beboer.

OBOS

OBOS hevder at det kun er OBOS/USBL som har bindingstid i forhold til Telenor. Det heter: *"Dette er imidlertid ikke til hinder for at andre operatører til enhver tid fritt kan inngå avtaler med såvel boligselskaper som beboere, herunder avtaler som innebærer utbygging av egne aksessnett."*

OBOS argumenterer for at det er billigere å produsere i sitt område og viser til at alle operatørene var innstilt på å gi betydelige rabatter for å få til avtale. De antok også at OBOS/NBBL var en stor og strategisk viktig kundegruppe. OBOS antok videre at enhver markedsaktør som driver med gjentatt salg av sine tjenester, ønsker å tilby en avtale og prisstruktur som gjør at kundene forblir lojale. OBOS hevder at dette innebærer store kostnadsbesparelser, og avtalene inneholder heller ikke elementer som begrenser mulighetene til å etablere alternative aksessnett eller til å bruke prefiksløsninger.

OBOS konkluderer: "På bakgrunn av det som er sagt foran kan ikke vilkårene for å fatte vedtak etter konkurranseloven § 3-10 anses oppfylt for noen av avtalevilkårene. OBOS vil på det sterkeste protestere mot det varsel om inngrep som Konkurransetilsynet har sendt til Telenor Privat AS. Dersom de varslede inngrep skulle bli gjennomført, bidrar dette i praksis til å redusere konkurransen i telefonmarkedet i stedet for å øke den. Vi finner også det varslede inngrepet som meget forbrukerfiendtlig. Det varslede vedtak mangler dessuten tidsbegrensing i henhold til konkurranseloven § 1-6."

Andre høringsinstanser

Konkurransetilsynet mottok videre høringsuttalelse fra Forbrukerrådet, Forbrukerombudet og Telia Norge AS ut over merknadene fra partene. Tilsynet fikk støtte for sitt varslede inngrep fra Telia og Forbrukerombudet. Forbrukerrådet var mot inngrepet og hevdet at tilsynet ved sitt varslede vedtak ville begrense forbrukersammenslutningers muligheter til å agere som rasjonelle aktører på markedet. Etter Forbrukerrådets oppfatning ville et forbud mot avtalen få minimal effekt på konkurransen

Janco Multicom AS (JM), representert ved Advokatfirmaet Steenstrup, ba om å få se Telenors

merknader til vårt varsel. JM kom 30. juni 1998 med kommentarer til Telenors merknader. JM støttet i hovedsak tilsynets varsel om inngrep.

Tilsynets endelige vurderinger

Som det går fram ovenfor fant tilsynet i sine foreløpige vurderinger at det var vesentlige konkurransemessige problemer ved avtalene. Det har gjennom høringsrunden fremkommet en rekke innvendinger til det varslede vedtaket. Videre har det i tidsrommet etter at et mulig inngrep mot avtalen ble varslet skjedd en del markedsmessige og regulatoriske endringer. Konkurransetilsynet har vurdert avtalene på nytt i lys av de innvendinger som har kommet, og tilsynet har etter en samlet vurdering funnet ikke å ville foreta det varslede inngrepet mot avtalene. Tilsynet vil i det følgende gi en nærmere begrunnelse for denne avgjørelsen.

Som tidligere understreket er Konkurransetilsynet i utgangspunktet positivt til rabattkonkurranse. Avtalen er et resultat av systematisk arbeid fra NBBL og OBOS for å utnytte konkurranse som et virkemiddel for å få lavere kostnader for sine medlemmer. Avtalen innebærer betydelige besparelser for disse medlemmene. Selv om tilsynet i sitt varsel fant at de konkurransemessige uheldige sider av avtalen var større enn de positive, har tilsynet hele tiden sett besparelsene som en effektivitetsmessig gunstig side ved avtalen. Dette poenget har også blitt understreket av flere av høringsinstansene, bl.a. Forbrukerrådet.

Det har gjennom tilsynets undersøkelser blitt klart at Telenor i denne delen av privatmarkedet møter konkurranse også fra andre aktører i telemarkedet enn de aktører som vanligvis regnes som Telenors konkurrenter i privatmarkedet. Dette gjelder aktører som tilbyr hussentralløsninger som et realistisk alternativ for borettslagene til ordinære abonnementsordninger. Tilsynet har fått oppgitt fra Telenor kontaktpersoner i forskjellige borettslag som har vurdert hussentralløsninger nærmere. Tilsynet har vært i kontakt med en del av disse borettslagene. Borettslagenes erfaringer synes å være blandede, men de er likevel slik at hussentral i en del tilfeller synes å framstå som et alternativ til vanlige abonnementsløsninger. Dette tilsier etter tilsynets vurdering at konkurransen overfor borettslagskunder er sterkere enn i privatmarkedet for øvrig.

JM har gjennom flere brev til Konkurransetilsynet engasjert seg i denne saken. JM har informert tilsynet om at selskapet investerer store beløp i sine nett for å kunne konkurrere bl.a. på toveis telefoni. Dette innebærer etter tilsynets oppfatning at konkurransen i tiden framover kan øke i de geografiske områdene JM har kabel-TV-nett. Det antas at et betydelig antall av medlemmene i NBBL/OBOS er innenfor disse geografiske områdene.

Økt konkurranse er naturlig å se i sammenheng med muligheten for å tre ut av avtalen. Saksbehandlingen og partenes merknader har gjort det klart at det er mulig å på ethvert tidspunkt å gå ut av avtalen for den enkelte beboer. Det er ikke klart hvilke konsekvenser dette får for borettslagene dersom oppsigelser fra enkeltabonnenter medfører at et borettslag får under 90 % oppslutning.

Som nevnt har det skjedd flere regulatoriske endringer i dette markedet etter at tilsynet varslet sitt vedtak. Post- og teletilsynet har i vedtak av 9. september 1998 vedtatt at fast forvalg skal være mulig fra

1. juni 1999. Tilsynet antar at dette er et tiltak som vil kunne medføre bedre markedsmuligheter for Telenors konkurrenter i privatmarkedet og derigjennom økt konkurranse. Det er også kommet til enighet om nye samtrafikkpriser fra 1. juli 1998 mellom Telenor og de viktigste andre aktørene på fastnettet. Disse samtrafikkprisene er betydelig reduserte og antas å bedre konkurransesituasjonen til Telenors konkurrenter og øke konkurrentenes muligheter for å tilby rabatter overfor borettslag og andre kunder.

På denne bakgrunn har Konkurransetilsynet ikke funnet grunnlag for å gripe inn mot avtalens bestemmelser om vederlagsfri rabatt og avtalens varighet som varslet 3. juni 1998. Det er likevel forhold ved avtalene som gjør at Konkurransetilsynet ser det som nødvendig å følge dem nøye. Konkurransetilsynet vil også på bakgrunn av de betydelige rabatter som er gitt, vurdere å se nærmere på forholdet mellom disse rabattene og de økonomiske betingelsene som Telenors konkurrenter blir stilt overfor i samtrafikkavtalene med Telenor. Tilsynet vil også se samtrafikkprisene i sammenheng med internprisene som er avtalt mellom Telenor Nett og Telenor Privat. Tilsynet vurderer å følge opp disse forholdene i samarbeid med Post- og teletilsynet.

[til toppen](#)